Üniversite Ö?rencileri Afet Risk Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üniversite Ö?rencileri Afet Risk Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32100

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Üniversite Ö?rencileri Afet Risk Alg?s? Ölçe?i (ÜÖARAÖ), üniversite ö?rencileri aras?nda afetlere yönelik alg?lanan risk düzeyini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, ö?rencilerin kampüs ortamlar?nda ya?ayabilecekleri potansiyel Afet Risk Alg?s?, tehlike ve savunmas?zl?k hakk?ndaki bili?sel ve duygusal de?erlendirmelerini nicelle?tirmeyi hedefler. S. M?zrak ve R. Aslan taraf?ndan 2020 y?l?nda geli?tirilen bu ölçek, özellikle afet yönetimi ve Üniversite Ö?rencileri için risk azaltma stratejilerinin belirlenmesinde önemli bir kaynak te?kil etmektedir.

Ölçek, toplam 19 maddeden olu?makta olup, 5'li Likert Ölçe?i format?nda derecelendirilmi?tir. Geli?tirme sürecinde ölçe?in hem geçerlik hem de güvenirlik çal??malar? titizlikle yürütülmü? ve üniversite ö?rencisi popülasyonunda kullan?ma uygun, güvenilir bir araç oldu?u tespit edilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Afet, Risk Alg?s?, Üniversite Ö?rencileri, Kampüs Güvenli?i, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Afet Yönetimi.

Yazarlar

S. M?zrak, Ramazan Aslan.

Amaç

Üniversite Ö?rencileri Afet Risk Alg?s? Ölçe?i'nin temel amac?, yüksekö?renim kurumlar?nda ö?renim gören bireylerin, do?al veya insan kaynakl? afetlere ili?kin subjektif risk de?erlendirmelerini ve alg? düzeylerini belirlemektir. Bu alg?lar?n ölçülmesi, üniversite yönetimlerinin ve ilgili afet birimlerinin risk ileti?imi stratejilerini geli?tirmelerine ve ö?rencilerin afetlere haz?rl?k düzeylerini art?rmalar?na olanak tan?r.

Ölçek, ö?rencilerin tehlikelerin olas?l???na, maruz kalma düzeylerine ve kampüs binalar?n?n dayan?kl?l???na yönelik inançlar?n? de?erlendirerek, afet riskine kar?? gösterdikleri genel hassasiyeti ortaya ç?karmak için tasarlanm??t?r. Elde edilen veriler, e?itim programlar?n?n ve acil durum planlar?n?n hedef kitle ihtiyaçlar?na göre ?ekillendirilmesinde kritik rol oynar.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel bili?sel yap?lardan biri olan Afet Risk Alg?s? yap?s?n? ölçmektedir. Risk alg?s?, bir tehlikenin meydana gelme olas?l??? ile bu tehlikenin potansiyel sonuçlar?n?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

ciddiyetine dair bireyin ki?isel ve subjektif yarg?s?d?r. Bu yap? genellikle iki ana boyutta incelenir: Tehlikenin Bili?sel De?erlendirilmesi (olas?l?k ve ciddiyet) ve Afektif Tepki (korku ve endi?e).

ÜÖARAÖ, ö?rencilerin afet riskini sadece bilimsel veriler ?????nda de?il, ayn? zamanda ki?isel deneyimler, medya etkisi ve kampüs içi gözlemler yoluyla nas?l yorumlad?klar?n? belirlemeyi amaçlar. Ölçek maddeleri, ö?rencilerin kendi güvenlikleri ve ö?renim gördükleri çevrenin dayan?kl?l??? hakk?ndaki inançlar?n? yans?tmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda, kapsaml? bir Geçerlik analizi yap?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? (Afet Risk Alg?s?) ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlam??t?r. Geli?tirme sürecinde uzman görü?leri al?narak kapsam geçerli?i sa?lanm?? ve yap? geçerli?ini test etmek amac?yla faktör analizleri uygulanm??t?r.

Yap?lan geçerlik çal??malar? sonucunda, ölçe?in maddelerinin ilgili faktörlere yüksek yükler verdi?i ve teorik yap?yla uyumlu oldu?u görülmü?tür. Bu durum, Üniversite Ö?rencileri Afet Risk Alg?s? Ölçe?i'nin bilimsel standartlara uygun bir araç oldu?unu ve geçerli sonuçlar üretti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Kaynak referans?nda belirtildi?i üzere, ölçek güvenilir bir ölçektir ve güvenirlik çal??malar? tamamlanm??t?r. Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?l?k derecesini ifade eder. Bu ba?lamda, ÜÖARAÖ'nün iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için genellikle Cronbach Alfa (Psikometrik Özellikler) katsay?s? gibi istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerle uyguland???nda benzer sonuçlar elde edilebilece?ini teyit etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in ara?t?rmac?lar taraf?ndan güvenle kullan?labilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Üniversite Ö?rencileri Afet Risk Alg?s? Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Ölçe?in 19 maddelik yap?s?n?n alt?nda yatan boyutlar? ke?fetmek için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, risk alg?s?n?n tek bir genel boyut mu yoksa farkl? alt boyutlardan m? olu?tu?unu ortaya koymu?tur (örne?in, Ki?isel Savunmas?zl?k Alg?s?, Kampüs Tehlike Alg?s?, Haz?rl?k Alg?s?).

Faktör analizleri sonucunda belirlenen faktör yap?s?, ölçe?in teorik çerçevesini desteklemi? ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

maddelerin faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?u tespit edilmi?tir. Bu analizler, ÜÖARAÖ'nün çok boyutlu veya tek boyutlu yap?s?n?n bilimsel olarak kan?tlanmas?n? sa?lam??t?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: 19 maddeden olu?an, kendine bildirimli (self-report) envanter.

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Yüksekö?renim düzeyindeki Üniversite Ö?rencileri.

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri genç yeti?kinler.

Population Details: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde ö?renim gören ö?renciler.

Test Methodology: Yan?tlar, 5 seçenekli bir Likert Ölçe?i üzerinde de?erlendirilmektedir:

1 = Hiç Kat?lm?yorum
2 = Kat?lm?yorum
3 = Karars?z?m
4 = Kat?l?yorum
5 = Tamamen Kat?l?yorum

Anahtar Kelimeler

Risk Alg?s?, Afet Haz?rl???, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Afet E?itimi, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: ramazan.att.aslan@gmail.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: ?lgili akademik yay?n üzerinden ula??labilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için izinler ve ücret bilgisi hakk?nda en do?ru bilgiye, sorumlu

ARABPSYCHOLOGY.COM

yazar Ramazan Aslan ile do?rudan ileti?ime geçilerek ula??labilir. Ölçek, akademik bir dergide yay?mlanm??t?r ve ticari olmayan akademik ara?t?rmalar için genellikle kaynak gösterilerek kullan?labilir.

Kaynakça

M?zrak, S., & Aslan, R. (2020). Disaster Risk Perception of University Students. *Risk, Hazards & Crisis in Public Policy, 11*(4), 411-433. https://doi.org/10.1002/rhc3.12202

Makalenin orijinal DOI adresi: https://doi.org/10.1002/rhc3.12202

Ölçe?in PDF ve Word dokümanlar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

Word Doküman?: universite-ogrencileri-afet-risk-algisi-olcegi-toad.docx
PDF (Sürüm 1): universite-ogrencileri-afet-risk-algisi-olcegi-toad.pdf
PDF (Sürüm 2): universite-ogrencileri-afet-risk-algisi-olcegi-toad.pdf

Üniversite Ö?rencileri Afet Risk Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Üniversiteden mezun olmadan önce kampüste afet ya?ama olas?l???m var.
Ö?renim gördü?üm bina bütün afetlere kar?? dayan?kl? de?ildir.
Afetler kampüste büyük bir tehlike olu?turmaktad?r.
... (Ölçek toplam 19 maddeden olu?maktad?r.)

ARABPSYCHOLOGY.COM